

חַת־תֵּי לַיּוֹם רֵאשׁוֹן פְּרֻשֵׁת וַיְחִי ח' טַבֵּת, ה'תשפ"ב

מעוניינים להקדיש לזכות יקירכם? צרו קשר kidschitas.he@gmail.com

חֲמֵשׁ / ראשון עם רש"י

בַּפְּרָשָׁה שֶׁקָרָאנוּ בַשְּׁבוּעַ שְׁעֵבָה, סִפְרָנוּ עַל כֶּךָ שֵׁיעֶקֶב וְהַשְּׁבֵטִים יִרְדּוּ לְמִצְרַיִם. הָאִפֶּן שָׁבוּ נִכְתָּבָה בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה פְּרֻשֵׁת הַשְּׁבוּעַ, שׁוֹנָה מִכָּל פְּרָשָׁה אַחֶרֶת בַּחֲמֵשׁ. אִם תִּסְתַּכְּלוּ בְּתַקּוּן קוֹרְאִים, שֶׁנִּכְתַּב כְּמוֹ שֶׁנִּרְאָה סֵפֶר הַתּוֹרָה, תּוֹכְלוּ לְרֹאוֹת הַהִבְדָּל. (רש"י מוֹנֵה שְׁתֵּי סְבוֹת מְדוּעַ זֶה נִכְתַּב כֶּךָ).

יעקב אבינו חי במצרים 17 שנים.

בעל הטורים מסביר שהמספר 17 הוא גימטריה של המלה טו"ב. אלו היו 17 השנים הכי טובות של יעקב. נראה בהמשך ב"היום יום" שהיות שיהודה יסד ישיבה לפני שיעקב הגיע, יכלו שנותיו הטובות ביותר של יעקב להיות כן אפילו במצרים.

יעקב ידע שהוא עומד להסתלק מן העולם בקרוב. כשהוא היה בן 147 (לא בגיל של אברהם או יצחק כשהם הסתלקו מהעולם). הוא בקש מיוסף לבוא אליו, היות ויוסף עדין היה אדם מאד חשוב במצרים ויוכל לעזור ליעקב במה שהוא רצה.

יעקב בקש מיוסף להשבע לו (שבועה היא חזקה יותר מהבטחה, מכיון שזו הבטחה בשמו של ה'), שהוא לא יקבר אותו במצרים. היו לו הרבה סבות לאי רצונו להקבר במצרים - הוא לא רצה להקבר במקום שיתמלא בכנים במכת כנים, הוא רצה להיות בארץ ישראל מיד בתחית המתים ושלא יצטרך להתגלגל במחילות כשמשח יבוא. כמו כן הוא לא רצה שהמצרים יהפכו את מקום הקבורה שלו למקום תפלה שלהם אחרי שהוא ימות!

יוסף מלכתחלה הבטיח, אבל לא נשבע. הוא לא חשב שהוא צריך להשבע. אבל יעקב שידע שאולי פרעה לא יתן ליוסף לקבור אותו בארץ ישראל, הרגיש שהוא חיב שיוסף ישבע, ולכן יוסף נשבע.

עשית טובה לאחר שאדם נפטר נקראת "חסד של אמת" - חסד אמת מכיון שאין אפשרות לצפות לקבל חסד חזרה מהאדם שנפטר. עשית חסד ללא צפייה לתמורה מהאדם שנעזר, היא דרגת החסד הגבוהה ביותר.

יעקב השתחוה ליוסף, כדי לתת לו את הפח לשמור על השבועה שנשבע, וכדי לוודא שהחלום שלו התגשם. הוא קודם כל השתחוה לשכינה, שהיתה למראשותיו מאז שחלה (השכינה נמצאת ליד אנשים חולים) יעקב גם הודה לה' על כן שכל הילדים שלו יהודים.

אפרים, בנו של יוסף, נהג ללמד עם סבו, יעקב. זמן מה אחרי הבקור הוא ראה שסבו נהיה חולה

יותר וספר לאביו. יוסף לקח את מנשה (שהיה בן 25) ואת אפרים (שהיה בן 24) כדי לקבל ברכה מיַעקב לפני פטירתו מהעולם.

אפרים אמר ליעקב שיוסף באן, כיון שיוסף היה אדם מאד חשוב, יעקב התישב במטתו מפני הכבוד, למרות שהיה חולה!

יעקב ספר ליוסף על הברכה שה' נתן לו שהוא יהיה לעם (הכונה שבנימין יולד) ו"לקהל עמים" (משמעו שמאחד מילדיו יהיו שני שבטים) אולי זה מגיע לראובן בכור הבנים, למרות זאת, יעקב אמר שהוא יחיל את הברכה על שני הבנים של יוסף – מנשה ואפרים, שניהם יהיו לשבטים (אם ליוסף יהיו עוד בנים אחרי מנשה ואפרים, הם לא יהיו שבטים משל עצמם, אלא רק חלק מהשבט של יוסף).

יעקב גם אמר שה' הבטיח את ארץ ישראל לכל המשפחה.

יעקב הסביר למה הוא נתן את הזכות הזו ליוסף: בגלל מסירות הנפש של רחל אמו עבור היהודים. היא נקברה על אם הדרך במקום במערת המכפלה, בגלל שה' רצה שהיא תוכל להתפלל על היהודים כשהם יוצאים לגלות ויעברו דרך הקבר שלה. (יעקב גם לא רצה שיוסף יכעס על זה שרחל לא קבורה במערת המכפלה, ואולי לכן לא ירצה לקבור שם את יעקב).

כשיעקב היה מוכן לברך את מנשה ואפרים, הסתלקה ממנו לפתע רוח הקדש! הוא חשב שאולי ילדיו של יוסף אינם מנשואין בשרים, ולכן זה קרה. (אבל באמת זה קרה בגלל אנשים לא טובים שאמורים להיולד במשפחות שלהם).

יוסף הראה לאביו שהוא שמר והקפיד על המצוה של נשואין בדרך הכשרה. הוא הראה לו את הכתובה שלו, כדי שיראה שלמרות שרוב האנשים במצרים לא נשאו בדרך כזו, יוסף בן הקפיד על כך. יוסף התפלל שרוח הקדש תחזר לאביו כדי שיוכל לברך את מנשה ואפרים. ואכן חזרה, יעקב בקש מיוסף להביא את בניו כדי שיוכל לברכם.

תהלים / יום ח' לחדש פרקים מ"ד – מ"ח

אחד מהפסוקים בתהלים של היום: "עורה, למה תישן ה'?" - אחד מהמפרשים על התהלים מסביר שהיות שה' עדין לא הוציא אותנו מהגלות, הרי זה באלו הוא עדין ישן. אנו יודעים שהגלות משולה לחלום, דברים מאד משנים יכולים לקרות בחלומות, אפלו דברים לא הגיוניים או בלתי אפשריים. בגלות אנו יכולים לעשות שני דברים מנגדים כמו להתפלל ולחשב על הארוחה שנאכל אחרי התפלה - אלו הם הפכים.

לכן אנו מבקשים מה' להתעורר ולהוציא אותנו כבר מהגלות.

תניא / פרק ז' (ח' טבת שנה מעוברת)

בקצרה: ישנו סוג נוסף של קלפה המכונה קלפת נגה. שאם משתמשים בה לשם שמים יכולה להיות קדושה, אבל אם לא, היא הופכת להיות חלק משלוש קלפות הטמאות.

בסוף הפרק הקודם, אמרנו שכל דבר שאיננו קדשה מכנה קלפה. אבל ישנם שני סוגים של קלפות. בפעם הקודמת דברנו על שלוש קלפות הטמאות, שהם דברים לא בשרים ועברות. היום אנחנו לומדים על סוג אחר של קלפה, קלפת נגה. סוג הקלפה הזה כולל בתוכו כל דבר שהוא בשר או מתה, ולא כלולות בו עברות.

קלפת נגה נמצאת בין הקדשה לבין שלוש קלפות הטמאות אודותיהם למדנו אתמול. בגלל שלפעמים היא יכולה להפך להיות קלפה אמיתית, אבל לפעמים אפשר להפך אותה לקדשה!

הנה דגמה לשתי האפשרויות: לא כתוב בשום מקום בתורה שאסור לאכול גלידה. אם כן, זה חייב להיות מקלפת נגה.

אם אדם רוצה לאכול גלידה, אבל לא במיוחד כדי לעזור לו בעבודת ה', אפלו אם אותו אדם צריך את הגלידה, הגלידה יורדת לשלשת הקלפות הטמאות. היא לא יכולה לעלות לקדשה מכיוון שקדשה זה משהו שנעשה רק עבור ה'.

אבל בוא נאמר, שאנחנו מקבלים גלידה לכבוד ה' טבת, ונהנים ממנה בהתעודות (פארבריינגען), והילד שאוכל מקבל ממנה הרבה חיות, והחיות מהגלידה עוזרת לו להחליט החלטות טובות, הגלידה הזאת נהיית קדושה.

דגמה נוספת:

לומר דברים טפשיים ולספר בדיחות, זו אינה עברה. אם כן, זה חייב להיות מקלפת נגה.

אם אתם אומרים דברים טפשיים כי אתם משעממים, זה לא יכול להיות מהקדשה, בגלל שלא עושים את זה בשביל ה'.

אבל אם אתם רואים שחבר/ה עצוב/ה, ואתם מספרים לו כמה בדיחות, כדי שיצחק- זה הופך לקדשה, בגלל שאתם מספרים את הבדיחות האלה לשם מצוות אהבת ישראל.

(האם ידוע לכם שהגמרא מדברת על שני בדחנים שנהגו לשמח אנשים? התורה אומרת שיש להם מקום מיחד בעולם הבא.

חסיד מפרסם שהיה משתמש בבדיחות שלו לקדשה, היה ר' שמואל מונקעס. פעם חסידים ראו אותו לפני בית הרבי, תלוי כשראשו למטה ורגליו למעלה, על גבי עץ. הם שאלו אותו: "מה אתה עושה?" ר' שמואל מונקעס ענה: "בפתח ביתו של הסנדלר, תלויה נעל, כדי שאנשים ידעו שהוא מיצר נעלים. בפתח חנות הדגים, תראו דג תלוי, כדי שאנשים ידעו מה הוא מוכר. בפתח ביתו של האופה תמצאו לחם, כדי שכלם ידעו ממה פרנסתו. אז החלטתי לתלות חסיד לפני ביתו של הרבי, כדי שכלם ידעו שהרבי עושה חסידים!

הוא כמוכן התבדח כיון שהוא ידע שזו הייתה הדרך הטובה ביותר ללמד את החסידים משהו בדרך שהם תמיד יזכרו).

היום יום / ח' טבת

האם אתם יודעים מה אתם אומרים כשאתם מתפללים?

הצמח צדק דאג שכל המלמדים שלמדו את הנכדים שלו גם ילמדו אותם את פרוש מלות התפלה. מידי חדש, הילדים היו נכנסים אל הסבא שלהם כדי שיבחן אותם על פרוש התפלות.

לאחרונה יצאו לאור סדורים ובהם הסברים המתאימים לילדים ומסבירים את משמעות התפלה. הדבר מקל עלינו לקיים את ההוראה ב"היום יום" להבין את המשמעות של מלות התפלה

ספר המצוות / מצוות לא תעשה קי"ז, קי"ט, קי"ח. מצוות עשה ני"ג, ני"ב.

1. **מצוות לא תעשה קי"ז** - אסור להותיר מבשר קרוב הפסח ליום המחרת. יש לאכול את כלו בליל פסח.

2. **מצוות לא תעשה קי"ט** - אסור להותיר מבשר קרוב הפסח שמקריבים **בפסח שני**, יש לאכול את כלו בליל פסח שני.

3. **מצות לא תעשה קי"ח** - אסור להותיר מהבשר של קרבן חגיגה לאחר הזמן שמותר לאכול אותו. אפשר לאכל מקרבן חגיגה למשך שני ימים, לכו יש לוודא שמסיימים לאכול אותו בזמן המיעד.
4. **מצות עשה נ"ג** - באים לשמוח בפני ה' שלוש פעמים בשנה בבית המקדש - בפסח, שבועות וסכות.
5. **מצות עשה נ"ב** - שלוש פעמים בשנה מראים את שמחתנו על ידי הקרבת קרבן חגיגה.

רמב"ם / הלכות קרבן פסח פרקים ט', י' - חגיגה פרק א'

היום מסיימים את הלמוד על הלכות קרבן פסח.

פרק ט' - בפרק הזה לומדים את הלכות אוֹפֵן אֶכֶּלֶת קרבן פסח עם מנוייו - קבוצה.

פרק י' - (הפרק האחרון) לומדים הלכות רבות אודות העברה שלא לשבר עצם בקרבן והמצוה של הקרבת קרבן חגיגה יחד עם קרבן פסח. ההבדלים בין הקרבת קרבן פסח לבין הקרבתו בפסח שני. כעת מתחילים ללמד אודות קרבן חגיגה.

פרק א' - הרמב"ם מתחיל ללמד על המצוה של העליה לרגל שלוש פעמים בשנה לבית המקדש בחגים פסח שבועות וסכות. ישנם שני קרבנות שהיהודים היו צריכים להקריב - עולת ראיה, ושלמי שמחה.

דרכי החסידות / ה' - י"ב טבת

בדיוק כמו בחגים בלוח השנה היהודי שבהם יש לנשים היהודיות תפקיד נכבד כמו למשל בספור של חנכה. גם בחג - ה' טבת לאשה - הרבנית חיה מושקא יש חלק נכבד בכך שהחלטה תהיה שהספרים שיכים לחסידים

מה שאמרה מאוד הרשים את השופט סמפוטון וגרם לו להחליט שהצד של הרבי ינצח

זוהי מה שהרבנית חיה מושקא אמרה

"גם אבא (הרבי הרי"צ) וגם הספרים שיכים לחסידים".

היום הינו גם יום השנה (יארצייט) של הרבנית חיה מושקא אשת הרבי "הצמח צדק" שהרבנית קרויה על שמה.

למען האמת, הרבי אמר, שזה אינו חדוש. האדמו"ר הזקן כבר אמר כפי ששמע מהמגיד בשם הבעל שם טוב שחסידות תצליח בכל הדורות עד ביאת משיח. אולם פאן היה דבר חדש ומיוחד: זה לא היה רק דבר שהחסידים הבינו, אלא הענין הובן אפילו אצל הגוים! ומילותיה של הרבנית היו אלו שגרמו להם להכריע שהספרים ישארו במקומם, כפי שהיו עד כה.